värvi- ja lakivabriku Tallinnas. Kui aga vabriku sisseseade Vene võimude korraldusel evakueeriti, asus V. tegevusse väliskaubanduse alal. Aja jooksul on V.-i kaubamaja kujunenud üheks suuremaks ettevõtteks igasuguste töö-, jõu- ja veomasinate alal. Ka on V.-i juhtimisel ning kaastegevusel ellu kutsutud mitu muud tulunduslikku ettevõtet. Ärijuhtimise kõrval võttis V. agaralt osa ka seltskondlikust tegevusest (Kaupmeeste Seltsis, Eesti Autoklubis, Tall. Pühavaimu koguduses j. m.). — V. sai surma 14. VII 1928 autoõnnetusel Virumaal.

Isikl. j. m. saadud andmed; Pvl. 1928, nr. 190 j. *J. M.*

WINNIG, August, Saksa politikategelane, sünd. 31. III 1878 ukj. Blankenburgis Harzis (Saksamaal) surnumatja pojana, omandas samas linnas alghariduse ja õppis müürsepaks. A. 1905 sai ta saksa müürseppade häälekandja toimetajaks ja hiljemini Saksa sotsialistliku müürseppade-liidu esimeheks, seega asudes aktiivselt politilisse tegevusse. Maailmasõja ajal täitis W. mitmel puhul Saksa valitsuselt saadud politilisi ülesandeid. Suvel 1918 reisis ta valitsuse soovil Saksa vägedest okupeeritud Baltimail ja esitas valitsusele oma tähelepanekute kohta aruande ühes politilist ja sotsiaalset laadi ettepanekutega. Teiskordselt s. a. okt. Baltimail viibides pidas W. läbirääkimisi Eesti ja Läti politiliste tegelastega, taotledes ta enda sõnade järgi sõltumatute riikide kujundamist, milledega Saksamaa pidi püüdma lähedasse ühendusse jääda. Seejuures nõudis ta aga (J. Jans'i teatel) Tartus eesti tegelastega kokku puutudes kuni 300 000 saksa sõduri perekonnale Baltimaile asumise õigust ja ametiasutistes sakslasile pariteetsel alusel esindust. Saksa sõjalise kokkuvarisemise ja revolutsiooni järel nimetas Saksa valitsus W.-i riigi peavolinikuks Baltimail, kellena ta juhtis okupeeritud alade vabastamist Saksa vägedest ja valitsusvõimu üleandmist rajariikide valitsustele. Eesti Ajutise Valitsuse volinikkude (F. Peterson, K. Konik, A. Birk, V. Puhk ja H. Luht) ja W.-i vahel sõlmiti vastav leping 19. XI 1918 Riias. Selle lepingu järgi läks valitsusvõim Eesti etnograafilises piirkonnas (esialgu osaliselt) Eesti riigiasutiste kätte. Kui W.-i ülalmainitud nõudmised sakslaste asundamise kohta Eestisse eesti tegelaste poolt olid tagasi lükatud, laskis W. kokkuleppel okupatsioonivägede juhatusega ladudes püssid ja kahurilukud hävitada või uputada, et eestlasile mitte relvu jätta. Ka edendas W. rauddiviisi kujundamist, mis alul oli mõeldud ainult Saksa järelväena, ja selle asetamist Kuramaale pealetungivate Nõukogude-Vene vägede vastu. Selle järel oli W. lühikest aega Ida-Preisi provintsi ülempresident, kellena toetas parempoolset W. Kapp'i riigipöörde-katset (mispärast ta sotsiaaldemokraatlikust parteist välja heideti), lahkus siis a. 1920 ametist ja on sest ajast Potsdamis asudes peamiselt kirjanduslikult tegev olnud. M. s. on ta sulest ilmunud raamat »Am Ausgang der deutschen Ostpolitik« (Berliin, 1921), milles käsitlust leiavad Baltimaade olud W.-i seisukohalt vaadelduina.

Isikl., J. Jans'ilt (Tartus) j. m. saadud andmed. — Vt. E. Laaman, Eesti lahkumine Vene riigist 1917—20 (1920), lk. 76 j., 81; Tall. Pvl. 1918, nr. 130 (lepingu tekst). *R. K.*

VIRGINIUS (Verginius, Vergin), Adrian, järgneva poeg, vanem eesti vaimulik kirjanik, sünd. 20. X 1663 Kambjas, astus 1676. a. Tartu kooli, 1679. a. Riia *Lyceum* (*Schola*) *Carolina*'sse, kust ta aga 1/2 a. hiljemini lahkus, siirdudes a. 1680 Tallinna gümnaasiumi, õppis aa. 1681—83 usuteadust Kieli ülikoolis, kus ta õpinguid ometi ei lõpetanud. Kohe kodumaale jõudmisel kutsuti ta kindr.-superint. J. Fischer'i (vt.) poolt Riiga piiblit tõlkima lõunaeesti murdesse, mis töösse ta asuski, kuid mida ta teadmata põhjusil ei lõpetanud. Dets. 1686 introdutseeriti V. Puhja kiriku õpetajaks, viibis seal ametis märtsini 1694 ning sai s. a. aprillis Otepää hingekarjaseks. Ühtlasi võttis ta osa piiblikonverentsidest 25. VIII 1686 Lindenhofis ja 20. I 1687 Pilistveres, kus viimases ta 4 nädala jooksul aitas valmistada uue testamendi põhjaeestimurdelist tõlget, pooldades ühes J. Hornung'i j. t. B. G. Forselius'e (vt.) keeleliste uuenduste nõudeid. A. 1693 viibis ta eraasjus Stokholmis, kannatas a. 1700 ja 1702 sissetunginud Vene sõjavägede vägivalda, millele vastupanu korraldamises ta etendas juhtivat osa, saades venelasilt »talupoegade pealiku« nime, ja oli a. 1704 sunnitud Otepäält põgenema Tallinna. Sealt pöördus V. peale Tartu langemist tagasi kodukihelkonda, tundes end kohustatud olevat koguduse liikmeile abiks olema, andis aug. 1704 Tartus Vene tsaarile truudusvande, vangistati aga sept. lõpul 1704 ja toodi Tartu, sest tema juurest leiti Rootsi sõjaväelane kirjadega, mis loomult olid tõsi küll täiesti eralaadsed. Et V. kirjad oli hävitanud, ei saanud ta nende esitamise kaudu tühistada tema vastu tõstetud süüdistust rootslastele Vene väeosade liikumise kohta teadete saatmises. Ligi 2 a. peeti teda ja piinati raskes vangistuses ning hukati viimaks avalikult ühes Otepää vana köstri Jakob Erdmann'iga 27. VI 1706 Tartus, kuigi kohalik linna magistraat ja Otepää koguduse esindajad-mõisapidajad ning